

یادداشت

ترکیه و سیاست قوم‌گرایی

اسلام ذوالقدریور

کارشناس مسائل بین‌الملل

سیاست‌گذاری خارجی برای تحقق انگاره‌ها و اهداف حکمران، از هر تاکتیک و ابزاری استفاده می‌کند و منابع بین‌حوزه‌ای و چند رشته‌ای را برای دستیابی به اهدافش دنبال می‌کند. منابعی که گاه به جای تقویت بازیگر، رقیب و دشمن را تهدید و ناتوان می‌کند. این طیف از سیاست‌ها، تاکتیک‌ها و ابزارها را می‌توان در تحریم‌های اقتصادی، سیاسی، تنش‌های فرهنگی، چالش‌های مذهبی، تهدیدهای فرقه‌ای و قومی، دسته‌بندی کرد و از کارایی آنها علیه دیگر بازیگران اطمینان داشت. بهره‌گیری از ابزارهای تنش‌آفرین نژادی، قومی، مذهبی و... ازجمله کارآمدترین و اثرپخش‌ترین تاکتیک‌ها و سیاست‌های ژئوپلیتیک است که بخشی از عمق راهبردی یا شکاف و ضعف راهبردی بازیگران منطقه‌ای و نظام جهانی را تعریف و برجسته می‌سازد. برتری بازیگران در این حوزه نمی‌تواند مطلق، درازمدت و همیشگی باشد. برتری نسبی و موقت بازیگران در این‌گونه سیاست‌ها که بیشتر با عنوان قوم‌گرایی و فرقه‌ای شناخته می‌شوند، بازی قدرت ژئوپلیتیک را بسیار سبزه‌گرانشان می‌دهد و به سوی جنگ و قومی‌ها هدایت می‌کند. دولت ترکیه در ۲۰ سال اخیر شدت بر انگاره بازاریابی امپراتوری عثمانی فراتر از مرزهای امپراتوری عثمانی اصرار داشته است و با تاکتیک‌های قومی، مذهبی و ابزارهای اقتصادی و نظامی، سیاست احیای امپراتوری خود را دنبال می‌کند. سیاستی که بخش مهم آن بر قوم‌گرایی و برجسته‌سازی قومیت ترک و انگاره «جهان ترک» استوار است. برسازی امپراتوری نوین ترکیه با ماهیت اروپایی (یوروعثمانی) در دو دهه اخیر بر تاکتیک برسازی جهان ترک استوار بوده است، زیرا اندیشه جهان ترک دارای حساسیت کمتری بوده، نیت و اهداف گسترش‌گرایی اردوغان را در پس پرده جهانی شدن دولت ترک پنهان می‌سازد. جهان ترک، الگویی از سیاستگذاری خارجی گسترش‌گراست که مؤلفه‌های ژئوپلیتیک برتری طلبی دولت اردوغان را نمایان می‌سازد و خود می‌تواند بنیانی برای شکل‌گیری امپراتوری یوروعثمانی فراتر از مرزهای عثمانی باشد. امپراتوری نوین ترکیه که کنش‌های ترک‌زبان، ترکیه، جمهوری آذربایجان، ازبکستان، قرقیزستان عضو اصلی و ترکمنستان و... نیز عضو ناظر آن محسوب می‌شوند، راهبرد ژئوپلیتیک دولت ترکیه را برای سلطه بر تمامی منابع و منافع قدرت راهبردی منطقه به‌خصوص قفقاز نشان می‌دهد. انگاره جهان ترک که با عنوان سازمان دولت‌های ترک شناخته می‌شود و در نیویورک نیز ساختمانی با عنوان «خانه ترک» به محل حضور دیپلماتیک، رایزنی و گسترش اندیشه ترک‌گرایی در اختیار دارد. تمرکز ویژه‌ای بر جمهوری آذربایجان و بخش‌های آذری نشین و ترکمن ایران دارد؛ برجسته‌سازی قوم‌گرایی در شمال غرب ایران با ابزارهای تبلیغاتی و تنش‌آفرینی میان شهروندان آذربایجان ایران با دولت مرکزی ایران ازجمله تاکتیک‌های همسویی جمهوری آذربایجان و دولت ترکیه برای تهدید ایران و تحقق انگاره جدایی آذربایجان از ایران است که مؤلفه‌های این سیاست در یک دهه اخیر در رفتار و سخنان دستخوردان ترکیه و جمهوری آذربایجان افزایش داشته است. دولت ترکیه هم‌زمان با پیگیری تهدیدات ژئوپلیتیک در مرزهای شمالی و شمال غربی ایران با ابزارهای قومی و فرقه‌ای جهان ترک، نفوذ به قلب ایران با تحریک و تصویرسازی از قوم‌گرایی ترکی را نیز دنبال کرده است. قوم‌گرایی که بر مظلوم‌نمایی و تحریک اقوام ترک‌زبان مرکز ایران به خصوص ایل قشقایی استوار است. ایل قشقایی که یکی از ایلات بزرگ کوچنده ایران بوده در برخی استان‌های جنوب و جنوب غربی ایران ساکن شده‌اند، اختلاف‌زبانی، فرهنگی، مذهبی و... فرایگری باترک‌های مدعی در جهان ترک و بلکه با آذری‌زبان‌های ایران نیز دارند، اما در چارچوب قدرت‌نمایی دولت ترکیه و احیای امپراتوری مورد توجه سیاستگذاران ترکیه قرار گرفته‌اند تا ابزاری باشند برای تنش‌آفرینی در سپهر سیاسی و اجتماعی ایران و شکلگیری یک بحران قومی در قلب ایران با عنوان استقلال‌خواهی قوم قشقایی روسی‌ها در ترکیه به‌خصوص خیزگری آتاتولی قوم چند سال اخیر به گونه‌ای ویژه بر فرهنگ، مشکلات سیاسی و اجتماعی قشقایی‌های ایران تمرکز کرده‌اند و تلاش بسیاری دارند تا ایل قشقایی و شهروندان قشقایی ایران را به عنوان بخشی از جهان ترک بشناسند و به پهنا نه‌ای گوناگون مدعی اتحاد این شهروندان ایرانی با خاستگاه خود یعنی جهان ترک و ترکیه شده‌اند تا با اخبار دروغین و تنش‌آفرین مانند: «ترکان قشقایی در ایران، تحت فشارهای مختلف مجبور به ترک سرزمین خود می‌شوند»۱ افکار عمومی را به سوی شکاف قومی هدایت کنند. تمرکز رسانه‌های دولتی ترکیه بر قومیت شهروندان قشقایی ایران و تحریک آنان با ابزارهای قومی و بازیابی خاستگاه جهان ترک برای آنان، تاکتیکی است که بر استان‌هایی مانند: فارس، کهگیلویه و بویراحمد، اصفهان، چهارمحال و بختیاری و... اثرگذار شدیدی دارد و گسل‌های قومی در این استان‌ها چند قومیتی را عمیق‌تر و بحرانی می‌کند. رویکرد تهاجمی دولت ترکیه علیه ایران در قالب الگوی جهان ترک نه تنها بر قوم‌گرایی و تنش مذهبی در مرزهای شمال و شمال غربی بر تحریک ترکمن‌ها و آذری‌های ایران تمرکز دارد، بلکه برای تحریک سایر ترک‌زبان‌ها مانند شهروندان قشقایی ایران نیز برنامه‌ریزی کرده است و در حال برجسته‌سازی شکاف میان قومیت‌های ایرانی و شکل‌دهی به تنش‌های قومی در ایران هستند. ترکیه برای سرپوش نهادن بر رویکرد خشن خود مقابل قومیت‌های خود ترکیه، به سرکوبی احزاب و مناطق کردنشین در ترکیه، سوریه و عراق، به برسازی انگاره جهان ترک در منطقه ادامه داده و تمرکز ویژه خود را بر ایران قرار داده است. سیاستگذاری گسترش‌گرایی دولت اردوغان با ابزارها و تاکتیک‌های قومی که نتیجه بارز آن در حمایت از شورشیان خارجی در سوریه و سرنگونی دولت بنشار اسد نمایان شده است، می‌تواند درس عبرتی باشد برای سایر بازیگران منطقه به‌خصوص ایران که از تنوع قومی و مذهبی برخوردار هستند و باید برای مقابله با سیاست تنش‌آفرین دولت ترکیه به بازنویسی سیاست‌ها و تاکتیک‌های سیاست خارجی و اداره امور عمومی خود اقدام کنند تا به سرنویشت دولت بنشار اسد دچار نشوند در دام نیرنگ‌های قدرت‌طلبی اردوغان گرفتار نشود.

مجید ابهری در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

مدیریت فضای مجازی نیازمند تخصص و دانش است

نه فیلترینگ

رفع فیلترینگ پایگاه اجتماعی پزشکبان را

تقویت می‌کند

رفع فیلترینگ رضایت مردم را از حاکمیت بیشتر

خواهد کرد

پنجشنبه ۱۴۰۳/۱۰/۰۶ ۲۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۶ / ۲۶ دسامبر ۲۰۲۴	سال پنجم شماره ۲۰۰۶	armanmeli.ir
--	------------------------	--------------

آرمان ملی – احسان انصاری؛ واتساپ و گوگل پلی رفع فیلتر شدند تا مسعود پزشکبان به یکی از وعده‌های مهمی که به مردم داده بود، به شکل حداقلی عمل کرده باشد. براساس آنچه اعلام شده رفع فیلتر این دو پلتفرم آغاز مراحلی است که تا پایان سال ادامه خواهد داشت و دیگر پلتفرم‌ها فیلتر شده رانیز در بر می‌گیرد. پس از رفع فیلتر واتساپ و گوگل پلی واکنش‌های مثبتی در بین مردم به وجود آمد که نشان می‌دهد خواست و مطالبه اصلی مردم رفع فیلترینگ است. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی این موضوع با دکتر مجید ابهری جامعه‌شناس و رفتارشناس اجتماعی گفت‌وگو کرده است. ابهری در این زمینه معتقد است: «مردم ایران تمایل دارند با ملت‌های دیگر ارتباط و در یک فضای آزاد با هم گفت‌وگو و تعامل داشته باشند. شبکه‌های اجتماعی این فرصت را برای مردم ایجاد کرده

چيست؟ این اتفاق چه پیامدهای اجتماعی برای دولت پزشکبان خواهد داشت؟

از ابتدا نیز مشخص بود که راهکار مدیریت فضای مجازی فیلتر کردن و محدود کردن آن نیست و همه نخبگان و کارشناسان نیز نسبت به این موضوع هشدار داده بودند. بااین وجود با اتفاقاتی که در سال ۱۳۹۸ رخ داد در ابتدا تلگرام و در ۱۴۰۱ واتساپ و اینستاگرام فیلتر شدند. این در حالی است که در شرایط امنیتی برخی دولت‌ها فضای مجازی را محدود می‌کنند اما پس از رفع بحران دوباره وضعیت به حال قبل بازمی‌گردد. در کشور ما این اتفاق رخ نداد و پس از فیلتر شدن فضای مجازی دیگر به وضعیت سابق بازنگشت که جای سوال زیادی داشت. از سوی دیگر عده‌ای در داخل کشور به صورت کلی به تعامل ملت‌ها و تبادل اطلاعات و دیدگاه‌ها بین شهروندان موافق نیستند و معتقدند این اتفاقات در نهایت به سود جامعه تمام می‌شود. متأسفانه در سال‌های اخیر دیدگاه همین عده خاص که اغلب نیز به دنبال منافع اقتصادی و سیاسی خود هستند باعث شد که اغلب شبکه‌های اجتماعی بین‌المللی فیلتر شوند. آقای پزشکبان در رقابت‌های انتخاباتی روی این موضوع تأکید داشتند که فیلترینگ برخلاف خواست مردم است و فیلترشکن فروش‌ها در طول این سال‌ها سودهای هنگفتی برده‌اند که به سود کشور و مردم نیست. خوشبختانه به تازگی واتساپ و گوگل پلی رفع فیلتر شدند که نشان می‌دهد که آقای پزشکبان روی تحقق وعده‌های خود جدی است. این اتفاق می‌تواند برای دولت پزشکبان همراه با تقویت پایگاه اجتماعی باشد. البته براساس آنچه اعلام شده رفع فیلتر دارای مراحلی است که تا پایان سال ادامه خواهد داشت که در شرایط کنونی تنها مرحله نخست آن انجام شده است. مردم امیدوارند همان‌گونه که رئیس‌جمهور وعده داده شبکه‌های اجتماعی دیگر که فیلتر هستند به زودی رفع فیلتر شوند.

ادامه مرحله اول رفع فیلترینگ به چه میزان در رضایت مردم تأثیر خواهد داشت؟

به هر حال مردم ایران تمایل دارند با ملت‌های دیگر ارتباط داشته باشند و از سوی دیگر در یک فضای آزاد با هم گفت‌وگو و تعامل داشته باشند. شبکه‌های اجتماعی این فرصت را برای مردم ایجاد کرده است. واقعیت این است که فضای مجازی امروز برای مردم مهم است و بسیاری از مسائل زندگی آنها به فضای مجازی ارتباط دارد. به همین دلیل نیز فیلتر کردن آن باعث ناراضیاتی آنهاست. در شرایط کنونی که مرحله اول رفع فیلترینگ صورت گرفته مردم خوشحال شدند و در ساعت‌های پس از این اتفاقات مشاهده کردیم که مردم چه واکنش مثبتی نسبت به این موضوع داشتند و از اینکه رئیس‌جمهور به وعده خود عمل کرده ابراز خرسندی می‌کردند. من معتقدم این روند باید ادامه پیدا کند و در شرایطی که کشور از نظر اقتصادی و بین‌المللی با چالش‌های زیادی مواجه است افزایش میزان رضایت مردم از حاکمیت می‌تواند تا حدود زیادی شرایط را تغییر دهد که در نهایت به سود منافع ملی تمام خواهد شد. البته من منکر چالش‌هایی که در فضای مجازی وجود دارد نیستم و معتقدم در برخی زمینه‌ها ما هنوز نیاز به فرهنگ‌سازی داریم، اما راه‌حل آن فیلتر و محدود کردن

عرضه امکانات رفاهی، تفریحی و ورزشی ارزان قیمت یا رایگان می‌تواند موجب افزایش نشاط اجتماعی شده و از آسیب‌های احتمالی بکاهد

است. واقعیت این است که فضای مجازی امروز برای مردم مهم است و بسیاری از مسائل زندگی آنها به فضای مجازی ارتباط دارد. به همین دلیل فیلتر کردن آن، باعث ناراضیاتی مردم می‌شود. در شرایط کنونی که مرحله اول رفع فیلترینگ صورت گرفته مردم خوشحال شدند و در ساعت‌های پس از این اتفاقات مشاهده کردیم که مردم چه واکنش مثبتی نسبت به این موضوع داشته‌اند و از اینکه رئیس‌جمهور به وعده خود عمل کرده ابراز خرسندی می‌کردند. من معتقدم این روند باید ادامه پیدا کند و در شرایطی که کشور از نظر اقتصادی و بین‌المللی با چالش‌های زیادی مواجه است افزایش رضایت مردم از حاکمیت می‌تواند تا حدود زیادی شرایط را تغییر دهد که در نهایت به سود منافع ملی تمام خواهد شد. در ادامه ما حاصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

باعث می‌شود که انگیزه جوانان و کاربران افزایش یافته تا به هر نحو ممکن از شبکه‌های اجتماعی مورد نظرشان استفاده کنند.

من منکر چالش‌هایی که در فضای مجازی

وجود دارد نیستم و معتقدم در برخی

زمینه‌ها ما هنوز نیاز به فرهنگ‌سازی

داریم، اما راه‌حل آن فیلتر و محدود کردن

آن نیست

آن نیست، بلکه نیازمند تشکیل اتاق فکرهای تخصصی و کارشناسی است.

با توجه به اینکه مردم نسبت به فضای مجازی شناخت بیشتری پیدا کرده‌اند، در چه زمینه‌هایی باید فرهنگ‌سازی صورت گیرد؟

در حال حاضر فضای مجازی به نوعی بخشی از زندگی افراد شده است. در روزگار نه چندان دور کودکان و نوجوانان به دلیل محدودیت‌های آن زمان به جای اینکه از همان دوران کودکی باگوشی‌های موبایل و اینترنت آشنا باشند، با دورهمی‌های خانوادگی آشنا می‌شدند. این در حالی است که این روزها زندگی بدون فضای مجازی و اینترنت تقریباً برای کودکان و نوجوانان امکان‌پذیر نیست و نسبت به این فضا وابستگی و در مواردی حتی اعتیاد دارند، اما زنگ خطر نسبت به این آسیب باید به صدا درآید، آن‌هم نه به دلیل مخرب بودن اینترنت و فضای مجازی که تقریباً به اثبات رسیده، بلکه به دلیل وابستگی کودکان و نوجوانان به این فضا و قرارگیری در بستر انواع مختلفی از آسیب‌های اجتماعی. در حال حاضر گفت‌وگو در خانواده یکی از اصلی‌ترین روش‌های ایجاد صمیمیت و رفع مشکلات است. در جایگاه دوم رسانه‌ها به خصوص صداوسیما باید در قالب برنامه‌های جذاب و متنوع زبان‌های مشکلات فضای مجازی را بیان نمایند، دولت و نهاد‌های متولی نیز باید وسایل و ابزار رفاهی و تفریحی رایگان و ارزان برای جوانان فراهم‌کنند تا مسیر آن‌ها از فضای مجازی به سمت تقویت فضای حقیقی تغییر کند. برای حل این مشکلات باید قبل از ورود هر فناوری به جامعه فرهنگسازی و بسترسازی شود. در غیر این صورت عوارض و آسیب‌های آن بسیار بیشتر از محاسن و امتیازات آن خواهند بود. امروزه فضای مجازی آفت روابط گفتاری و عاطفی در خانواده‌ها شده است و این در حالی است که متوسط زمان خانوادگی در بین خانواده‌های ما ۱۷ دقیقه باورود می‌شد، فضای مجازی این فرصت کوتاه را از ما گرفته است و همان‌طور که مشاهده می‌کنید در بسیاری از جمع‌های خانوادگی هر کس دنبال هدف خود در این فضاست. آموزش در مدارس و خانواده‌ها، بیان عوارض و ناهنجاری‌های ناشی از استفاده‌های غیر اصولی در کنار ایجاد شبکه‌های ملی و فرهنگی بر اساس ارزش‌های دینی و قانونی ما می‌تواند جاذبه مناسبی برای کشش کاربران باشد. از آنجا که این شبکه‌ها به صورت بر خط تولیدات کاربران را در معرض تماشای بقیه می‌گذارند نوعی غرور کاذب و اعتماد به نفس در آنها ایجاد می‌کند که همین فرآیند باعث افزایش کاربران می‌شود. برای مقابله با آسیب‌های احتمالی این فضا، فیلترینگ راهکار موثر و مناسبی نیست، چرا که انواع فیلترشکن‌های قوی به آسانی تلاش‌ها و هزینه‌های صرف شده را خنثی می‌سازد. مسئولان مربوطه باید توجه داشته باشند که وجود فیلترشکن‌های قوی دسترسی کاربران را ممکن کرده است. اگر تصور بر این است که فیلتر کردن فضای مجازی به معنای عدم استفاده از این فضاست، باید گفت چنین نیست و استفاده از فیلترشکن‌ها نشان می‌دهد دسترسی به این فضا اهمیت دارد. در مجموع برخوردهای سلبی

برخورد‌های سلبی باعث می‌شود که انگیزه

جوانان و کاربران افزایش یافته تا به هر

نحو ممکن از شبکه‌های اجتماعی مورد

نظرشان استفاده کنند

تلنگر

گزینه‌های ترامپ علیه ایران

نخست باضاد ایرانی‌ها

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور منتخب ایالات متحده در گام اول باید مساله ایران را حل کند، کشوری که برنامه هسته‌ای اش پیشرفت کرده و در آستانه گریز هسته‌ای قرار گرفته است. نیویورک تایمز مدعی شد، این واقعیت جدید بحث‌های (ادعایی) داخلی را در مورد نحوه برخورد دولت دوم ترامپ در ارتباط با تهران را برانگیخته است، بحث‌هایی در باب اینکه ترامپ باروی گشاده با مقام‌های ایران وارد رایزنی خواهد شد یا با اقدام نظامی (ادعایی) خواه آشکارا و یا پنهان و یا حتی توسط اسرائیل این گره را باز کند. در این میان گزینه دیپلماسی مبتنی بر فشار نیز روی میز قرار دارد، بدین معنا که تهران را رایزنی زیر سایه فشار حداکثری توان هسته‌ای‌اش را متوقف خواهد کرد.

گزینه‌های ترامپ

به ادعای نیویورک تایمز، فوریت این موضوع توسط جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی جو بایدن، رئیس‌جمهوری ایالات متحده مورد تأکید قرار گرفت، زمانی که در گفت‌وگو با CNN به فرید زکریا گفت که با تحت فشار قرار دادن محور مقاومت، گروه‌های حامی ایران، «جای تعجب نیست که امروز صداهایی شنیده می‌شود مبنی بر اینکه شاید لازم باشد دکترین هسته‌ای را تغییر داده و از آستانه گریز هسته‌ای عبور کنیم.» سالیوان در ادامه مدعی شد درباره تهدیدهای (ادعایی) حاصل از پیشرفت برنامه هسته‌ای ایران و امکان عبور این کشور از آستانه گریز هسته‌ای با نیم امنیت ملی دولت دوم ترامپ و اسرائیلی‌ها رایزنی‌هایی انجام شده است. هم‌زمان مقامات آمریکایی و خارجی طی مصاحبه‌های خود در دو هفته گذشته مدعی‌اند رویکرد (ادعایی) واشنگتن در باب آینده برنامه هسته‌ای ایران می‌تواند در چند ماه آینده به شکل چشم‌گیری تغییر کند. این ارزیابی (ادعایی) پس از آن مطرح شد که بازرس ارشد هسته‌ای سازمان ملل ادعا کرد که ایران در حال تسریع غنی‌سازی اورانیوم است و ممکن است از آستانه گریز هسته‌ای عبور کند. به ادعای نیویورک تایمز، مسعود پزشکبان، رئیس‌جمهور جدید ایران و ترامپ تمایل خود را برای مذاکره درباره توافق هسته‌ای جدید ابراز کرده‌اند، هر چند هیچ‌کدام کلمه‌ای درباره شرایط رایزنی‌های احتمالی نگفته‌اند. بااین حال به ادعای ناظران هر دو رئیس‌جمهوری می‌دانند که موازنه نظامی تغییر کرده است. بنابراین هم‌زمان و در شرایطی که فرصت دیپلماسی در شش سال گذشته افزایش نیافته، امروز نیز امکان حمله پیشگیرانه ادعایی به حداقل رسیده است. دستیاران ترامپ در اظهارات عمومی مدعی‌اند که رئیس‌جمهوری منتخب کمپین «فشار حداکثری» را در اولویت قرار داده تا با توسل بهان درآمدهای نفتی ایران را قطع کند، درآمدهایی که به ادعای او منشریه حاصل از فروش و صادرات نفت این کشور به چین به عنوان بزرگ‌ترین خریدار محموله‌های نفت تحریم شده ایران است.

اتاق فکر

مایکل والتز که ترامپ او را به عنوان مشاور امنیت ملی خود منصوب کرده، ماه نوامبر در گفت‌وگو با CNBC مدعی شد: تغییر کتبه خواهد دید. تمرکز بیشتر بر ایران است. به ادعای او فشار حداکثری، نه تنها به ثبات در خاورمیانه کمک می‌کند، بلکه موجب خواهد شد تا ثبات در میدان روبرویی روسیه و اوکراین نیز حاکم شود، زیرا (به ادعای والتز) به واسطه رویکرد جدید واشنگتن ایران موشک‌های بالستیک و هزاران هواپیمای بدون سرنشین را در اختیار روس‌ها قرار نخواهد داد، ادعایی که تهران قویا آن را رد کرده است. در این میان سالیوان در سابق کلامی بر زبان نیاورد، اما مقامات فعلی و سابق اسرائیل علناً در باب اقدام (ادعایی) نظامی علیه سایت‌های هسته‌ای ایران می‌گویند و مدعی‌اند که آیا این بازه زمانی برای چنین حمله ادعایی مناسب است یا نه؟ از یک آدلمن، یکی از مقامات ارشد سابق وزارت دفاع در دولت بوش در این باره مدعی است: «شرایط خاورمیانه تغییر کرده و فعل و انفعال‌های منطقه در اولویت ایران قرار گرفته است، این همان گزاره‌ای است که منتقله را با گذشته متفاوت کرده است.» به ادعای او، امروز ترامپ همانی که فشار حداکثری را در اولویت‌های خود تعریف کرده و قدرت را در دست گرفته است. همچنین نخست‌وزیر اسرائیل نیز همه انگیزه‌های لازم برای ماجراجویی ادعایی را دارد.

پلن اسرائیل

به ادعای نیویورک تایمز، چند هفته پیش، ایران تولید اورانیوم ۶۰ درصدی غنی شده را تسریع بخشید، درست کمتر از غنی‌سازی ۹۰ درصدی که برای عبور از آستانه گریز هسته‌ای بدان نیاز است. رافائل گروسس، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، چند هفته پیش مدعی شد که اسرائیل تولید اورانیوم ۶۰ درصد غنی شده را تسریع کرد. به ادعای ناظران این میزان غنی‌سازی کمی کم‌تر از ۹۰ درصدی است که برای گریز هسته‌ای بدان نیاز است. آنتونی جی. بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا در ماه ژوئیه مدعی شد که ایران احتمالاً فقط به «یک یا دو هفته» برای عبور از آستانه گریز هسته‌ای به زمان نیاز دارد. به ادعای این نشریه امروز بحث بر سر این ادعا است که چه چیزی برای تبدیل سوخت به فلز و تبدیل آن به کلاهک لازم است. در این میان در داخل ایران گروهی از تغییر‌دکترین هسته‌ای می‌گویند.